

İNSANİ DEĞERLERİ YÜKSEK ERGENLER YETİŞTİREBİLMEK

AHLAK; İnsanlar arasında karşılıklı iletişimden orataya çıkan iletilebilir bir olgudur.Bu olgunun iletilebilir olması ahlak eğitimine imkan sağlar.

Her ahlak iletlediği değerlerin kuralların doğrusu olduğuna inanır.Ergenlik dönemlerinde ahlak değerleri sorgunlanmaya başlar.Çünkü, ergen bu konu ile ilgili değişikliklerin farkına varmaktadır.Ergenlik yenileşmeler, kutlular çağıdır.Bireyin en büyük bilişsel ve duyuşsal gelişme gösterdiği ve her şeyi eleştirip soruşturup kendine özgü yeni bir dünya kurmaya çalıştığı dönemdir. Arkadaşlık ,grup yaşantısı ve sevgi ilişkisi yoluyla doğrudan ve açık bir ilişki içine girer.Başkasıyla karşılaşmak ve ben mezkezlilikten kurtulmak ahlakında,ahlaksızlığında ilk koşuludur.Başkasını anlamak başkasıyla uzlaşmaktan önce gelir.Başkası ile karşılaşmanın olduğu her yerde bir iletişim söz konusudur.Kendini tanıma ile bütünleme başkası ile iletişimi gerektirir.Diyalog iletişimin en yüksek deneyimidir.Eğitim eğitsel iletişim düzeyinden eğitsel diyalog düzeyine yükselmek zorundadır.Diyalog ancak tarafların birbirlerine karşılıklı değer verdiği saygı duyduğu iletişim ortamı içinde gerçekleşir.Buda eğitimin özellikle ahlak eğitiminin diyalog üzerine kurulmasını öngörür.

Ahlaki gelişim doğru ve yanlışların belirlenmesinde geçerli olan prensip ve ilkelerin gelişimidir. Toplumun kendisinden belirlenen fonksiyonları yerine getirebilmesi onu oluşturan bireylerin bazı kuralları benimsemesini gerektirir.Bu kurallardan bazıları bireylerin başkalarıyla nasıl etkili iletişim kuracağına,başkalarıyla nasıl iyi geçineceğine, doğruları nasıl bulacağına, nasıl ayırt edeceğini belirtir.Toplumca belirlenen bazı kuralların benimsenmesiyle birlikte geçerliliğini yitirmiş kuralların atılması gerekliliğini yeniden geliştirir.Ancak ahlak gelişimi toplumun tüm değerlerine kayıtsız şartsız uymak değil, toplumsal uyum için değerler sistemi oluşturma sürecidir.Son yıllarda bazı batı toplumlarında ahlak gelişimini karakter gelişimi ile eşdeğer tuttuklarından görülmektedir.

Ahlaki gelişim, kişilik gelişiminin en önemli öğelerinden biri olan çocuğun toplumsallaşma süreci içinde neyin iyi, neyin kötü olduğu konusunda bir bilinç geliştirmesi ile ilgilidir. Ahlaki gelişimle birlikte kişinin toplumun kuralları ve gelenekler çerçevesinde kendine denetleyebilmesi beklenir.Kişi toplumsal kurallara uygun bir şekilde kendine denetleyebiliyorsa içten denetimde çevresindeki kişilerin etkisiyle karar veriyorsa dıştan denetimde bir ahlaki gelişim göstermektedir.Bir okulda çalışan öğretmenler okula müfettiş geldiğinde plan hazırlıyor, müfettiş okula gelemediği zaman plan hazırlamıyorsa bu öğretmenler e dıştan denetimde denebilir. Bu verilen örnekte görüldüğü gibi,ahlaki gelişim süresi içerisinde bazı farklı toplumsal davranışlar olmaktadır.Ancak bazı kuralların oluşumu sağlıklı mı değil mi sorusunu kendimize sormamızı gerektirir? Çünkü toplum yapısı değiştikçe, yaşantılar ve davranışlar çeşitlendikçe ahlaki değerleri kazanmak için ailele rin mi , yoksa örgün eğitim kurumlarının mı bu işe eğilimleri gerekmektedir sorusu akla gelmektedir.

İlkokul yılları bir çocuğun olumlu davranışlara yönelebileceği ve dışarıdan alınan bilgilerden en çok etkileneceği dönemdir.Özellikle eğitimcilerin günümüzde bu konuya pek

eğilmedikleri gözlenmektedir. Kaldığı bu eğitimcilerin konuya çözümsel yaklaşabilmesi için bu konuda uzmanlaşması ve gerekli eğitimi almış olması gerekmektedir.

Ahlak; insanlardaki ben ve sen bağlantısından ortaya çıkmıştır. Bu nedenle ahlak iletilebilir (communicable) bir olgudur. Ahlak olgusunun iletilebilir olma niteliği ahlak eğitimine olanak veren temel bir niteliktir. Çocuk; saygı duyulması gereken ahlaki ve insani kuralları, büyük oranda yetişkinlerden, bir başka deyişle hazır olarak alır. Öğrencilerin küçük çağlarda farklı değer yargılarını kendi yetenekleri ile elde etmesi güçtür. Bu nedenle öğretmenlerin alışık olmadıkları problemler ve değerler sisteminin algılayamadıkları için, çocuklara yardımcı olmaları gerekir. Öğretmenlerin öğrencilerin kendi ahlaki gelişimlerini kolaylaştırabilmeleri için örnek olmaları önerilir. Dersini anlamadan tekrarlayan öğrenciyle uyduğu kuralları içeriğini kavrayamayan bireylerin davranışı aynı niteliktedir. Bu nedenle; zekanın eğitiminde olduğu gibi ahlak eğitiminde de toplumsal ilişkilere ve etkin yöntemlere ağırlık vermek faydalı olabilir. Öğretmenler; ahlak eğitiminde ahlaklılığın İTAAT olmadığını, ancak itaatsizliğinde aşırı özgürlük olmadığını bilerek öğrencilere yaklaşılır.

^^güç kimdeyse onun dediği olur^^ anlayışı yani gücü elinde bulunduranın ahlak kavramı hakkında söz sahibi olması, ahlak kavramını yeniden tertip etme hakkına sahiplenmesi, BELKİDE AHLAK ADI ALTINDA AHLAKSIZLIĞI öğretmesi kaçınılmazdır. Dayatmacılık, zorbalık istemediği davranışı benimsetme gibi yöntemlerle geliştirildiği varsayılan ^^erdem^^ çürümeye yüz tutmuştur. En bilinen ahlak kuralları elbetteki yüz yıllardır bir arada yaşayan insanların oluşturduğu temel değerlerdir. Geçmişten bu güne süre gelen, toplum kuralı haline getirilen, kişilerin özgürlüğünü kısıtlamayan ancak; birbirine saygıyı zedelemeyen saygıyı sevgi ile sevgiyide saygı temelinde inşa edebilen kişilerin birbirlerini kollamasına ve hatta korumasına vesile olan değer yargılarıdır.